

TUTKIMUSOSIO

Ilmapuntari 2024: Suomalaisten käsityksiä Suomesta

Kyselyn perusteella suomalaiset eivät usko maamme vahvaan kilpailukykyyn, mutta meillä on maailman puhtainta ilmaa ja parhaat mansikat

Näkemyksiä Suomesta ja suomalaisuuden myyteistä selvitettiin kysymyssarjalla, jossa vastaajia pyydettiin arvioimaan erilaisia luonnehdintoja Suomesta ja suomalaisista. Vastaajat arvioivat kolmeatoista Suomea ja suomalaisia kuvaavaa ominaispiirrettä kertomalla, missä määrin he ovat niistä samaa tai eri mieltä.

Selvä enemmistö suomalaisista tunnistaa suomalaisuuden ytimeen kuuluviksi neljä asiaa kysytyistä. Valtaosan mielestä Suomessa on maailman puhtainta ilmaa (85 %). Neljä viidestä uskoo myös, että suomalaiset mansikat ovat maailman parhaita (79 %). Kaksi kolmesta otaksuu, että on lottovoitto syntyä Suomeen (67 %). Enemmistö arvioi Suomen olevan tasa-arvon mallimaa (61 %).

Kansainvälisen ”World Happiness Report 2024”-julkaisun mukaan Suomi on kansalaistensa onnellisuuskäsitysten perusteella maailman onnellisin maa. Suomi on sijoittunut seitsemän kertaa perättäin tässä kansainvälisessä vertailussa maailman onnellisimmaksi maaksi.

Nyt toteutetussa ilmapuntarissa enemmistö suomalaisista uskoo, että Suomessa asuvat ovat maailman onnellisimpia ihmisiä (53 %). Kuitenkin kaksi viidestä tohtii epäillä asiaa (40 %). Yli puolet uskoo Suomeen myös koulutuksen huippumaana (54 %). Varsin moni kuitenkin katsoo, ettei Suomi enää kuulu koulutuksen kärkimaihin (41 %).

Suomalaiset jakaantuvat kutakuinkin kahtia kysyttäessä, onko Suomen terveydenhuolto EU:n kärkiluokkaa. Lähes joka toinen on valmis hyväksymään väitteen, että Suomen terveydenhuolto olisi EU:n kärkiluokkaa (47 %). Samansuuruinen joukko kiistää tällaisen teesin (46 %).

Kansalaiset ovat erimielisiä myös kansantaloutemme kehityksestä. Vajaat puolet olettaa, että Suomen kansantalous on kurjistunut peruuttamattomasti (46 %). Käytännössä yhtä moni torjuu korjaamattoman ankeuden (44 %). Toisesta maamme taloutta koskevasta teesistä kansalaiset ovat yksimielisempiä. Lähes kaksi kolmesta tyrmää sen, että Suomi olisi yksi maailman kilpailukykyisimmistä maista (63 %). Kuluvana vuonna Suomi on sijoittunut sveitsiläisen kauppakorkeakoulun IMD:n (International Institute for Management Development) kilpailukykyvertailussa maailman viidenneksitoista kilpailukykyisimmäksi valtioksi.

Suuri enemmistö suomalaisista torjuu varsin yksioikoisesti sen, että Suomi olisi yksi väkivaltaisimmista maista (69 %). Valtaosa myös torjuu väitteen ”Suomessa ei oikeastaan olisi köyhyyttä” (70 %). Reilu neljännes (28 %) hyväksyy tämän väitteen eli katsoo, ettei Suomessa oikeastaan ole köyhyyttä. Enemmistö pitää virheellisenä lisäksi väitettä, jonka mukaan suomalaiset olisivat juntteja tuppisuita (57 %). Aika moni kuitenkin näkee suomalaiset juntteina (38 %).

Poliitikkojen lupaukset synnyttävät julkista keskustelua etenkin vaalien lähestyessä. Poliittiset tavoitteet mielletään monesti lupauksiksi, mikä johtaa helposti myöhemmin syytöksiin epäluotettavuudesta ja epärehellisyydestä. Kansan keskuudessa on osin voimakastakin päättäjiin kohdentuvaa epäluottamusta. Suomalaisista vain noin kolmannes allekirjoittaa teesin päättäjien ja poliitikkojen rehellisyydestä (35 %). Selvä enemmistö torjuu tämän väitteen (61 %), ja kaikista vastaajista joka neljäs on poliitikkojen rehellisyydestä täysin eri mieltä (26 %).

Tuloksia on mahdollista tarkastella myös siten, että samaa mieltä ilmentävien vastausten osuudesta vähennetään erimielisten osuudet. Saldoluku kertoo, mitkä suomalaisuuden luonnehdinnat ovat kansan mielestä tosia, mitkä puolestaan epätosia. Tällä tavalla tarkasteltuna kuusi ominaisuutta kolmestatoista on sellaisia, joihin kohdentuu selvästi enemmän hyväksyntää kuin torjuntaa. Viisi luonnehdintaa enemmin torjutaan. Kahden luonnehdinnan osalta kansa jakautuu kahtia.

Suomea ja suomalaisia luonnehdittavat väitteet (näkemys saldolukuina, samaa ja eri mieltä olevien %-osuuksien erotukset):

Suomessa on maailman puhtainta ilmaa	+75 %
Suomalaiset mansikat ovat maailman parhaita	+69 %
On lottovoitto syntyä Suomeen	+39 %
Suomi on tasa-arvon mallimaa	+27 %
Suomi on koulutuksen kärkimaita maailmassa	+13 %
Suomessa asuvat ovat maailman onnellisimpia ihmisiä	+13 %
Suomen kansantalous on kurjistunut peruuttamattomasti	+2 %
Suomen terveydenhuolto on EU:n kärkiluokkaa	+1 %
Suomalaiset ovat junteja tuppisuita	-20 %
Suomessa poliitikot ja päättäjät ovat rehellisiä	-26 %
Suomi on yksi maailman kilpailukykyisimmistä maista	-36 %
Suomessa ei oikeastaan ole köyhyyttä	-42 %
Suomi on yksi väkivaltaisimmista maista	-45 %

Miesten ja naisten välillä on eroja, vaikka profiili onkin samansuuntainen. Miehillä on naisia enemmän taipumusta kokea Suomi tasa-arvon mallimaana, jossa asuu maailman onnellisimpia ihmisiä. Miehet pitävät naisia useammin päättäjiä ja poliitikkoja rehellisinä. Naiset eivät usko samassa määrin kuin miehet tasa-arvon toteutumiseen, vähäiseen köyhyyteen, päättäjien rehellisyyteen ja erinomaiseen terveydenhuoltoon.

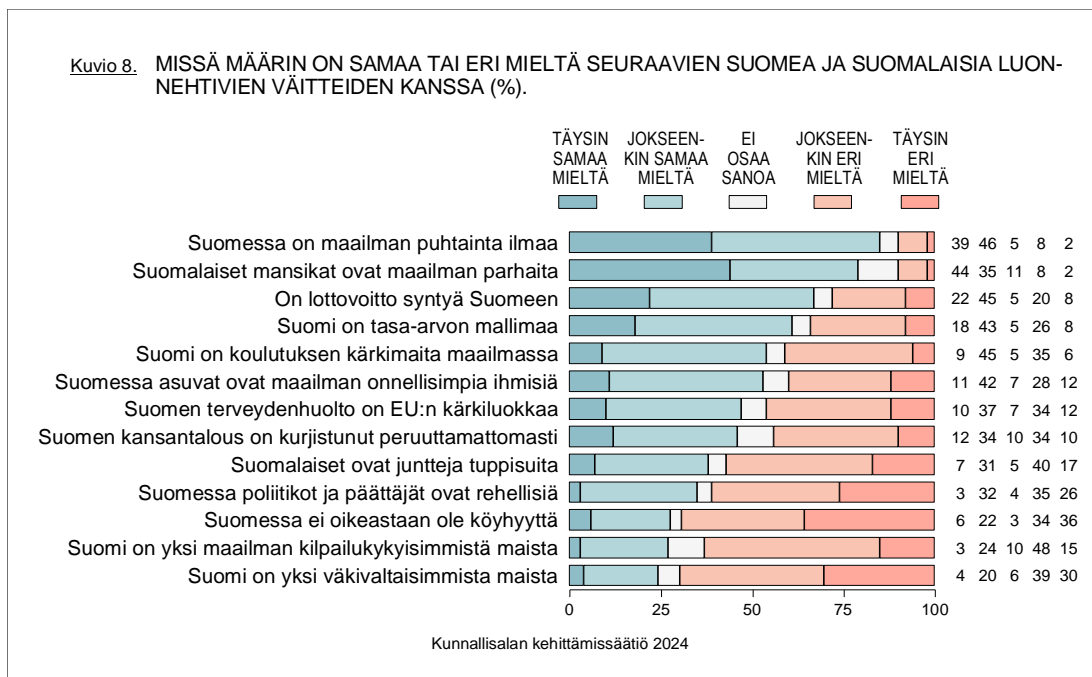
Myös ikä on yhteydessä suhtautumiseen Suomen ominaisuuksiin. Varttuneimmat ikäluokat ovat nuorempia vakuuttuneempia päättäjien ja poliitikkojen nuhteettomuudesta sekä tasa-arvon toteutumisesta. Nuoret ovat ikäänntyneempiä varmempia siitä, että terveydenhuolto on EU:n huippua. Nuorista keskimäärää useampi allekirjoittaa väitteen suomalaisista junteina tuppisuina.

Korkeasti koulutetut ovat taipuvaisempia allekirjoittamaan myönteiset Suomea ja suomalaisuutta sivuavat väittämät. Heikosti koulutetut pyrkivät kiistämään etenkin ihmisten onnellisuuden, köyhyyden vähäisyyden ja tasa-arvon maassamme.

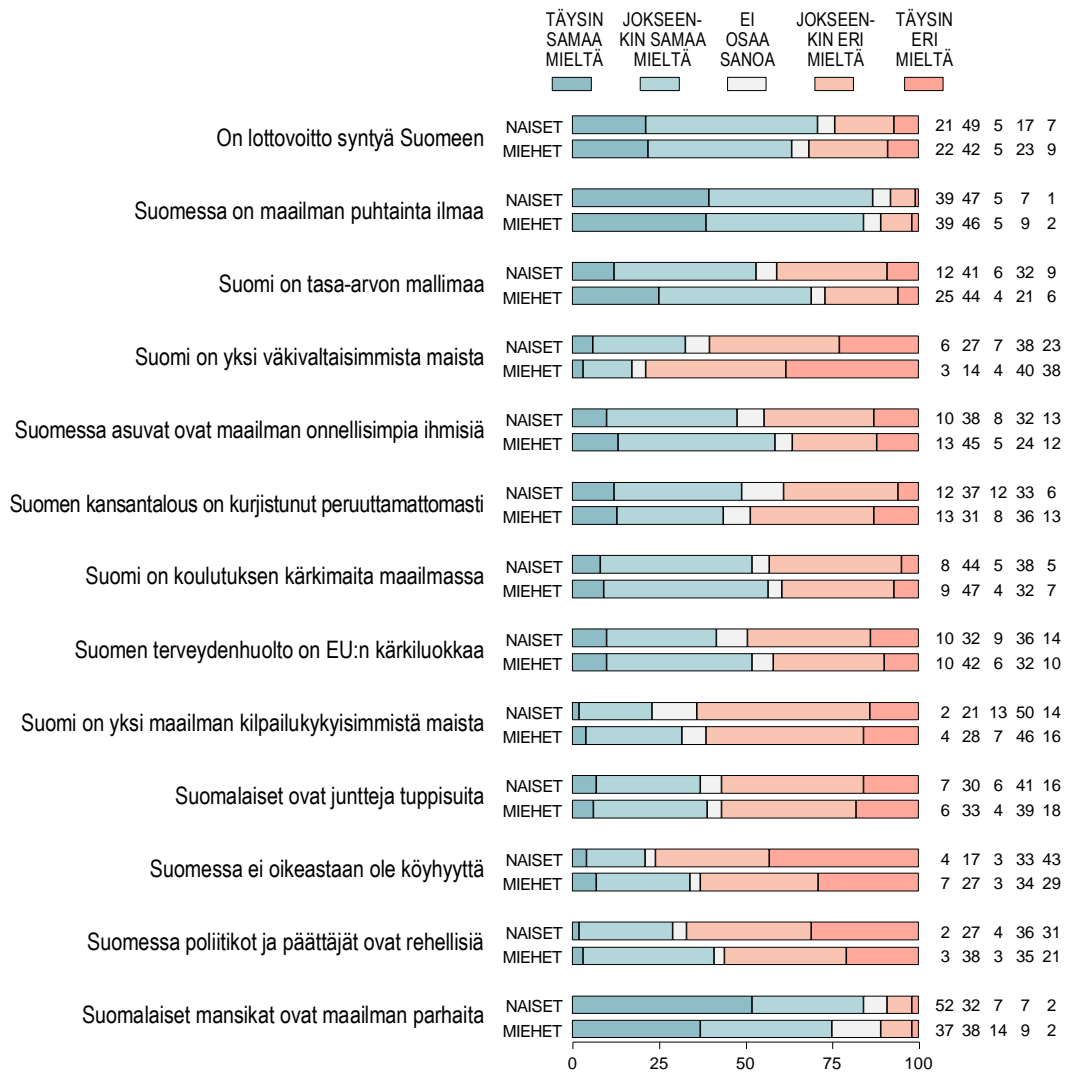
Eri puolueiden kannattajat näyttävät olevan erimielisiä päättäjien ja poliitikkojen rehellisyydestä. Kokoomuksen ja keskustan kannattajilla on muita enemmän luottoa päättäjiä kohtaan. Epäluottamus on voimallista etenkin SDP:n ja vasemmistoliiton kannattajien keskuudessa. Samansuuntaisia eroja on havaittavissa myös näkemyksissä köyhyydestä ja tasa-arvosta maassamme.

Tutkimuksen toteutus

KAKS – Kunnallissalan kehittämissäätiön tutkimuksen toteutti Verian (aiemmin Kantar Public). Tutkimusaineisto on koottu Gallup Kanavalla 1.-5.6.2024. Haastatteluja tehtiin yhteensä 1.062. Vastajat edustavat maamme täysi-ikäistä väestöä Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Tutkimuksen tulosten virhemarginaali on koko aineiston tasolla suurimmillaan vajaat kolme prosenttiyksikköä suuntaansa.

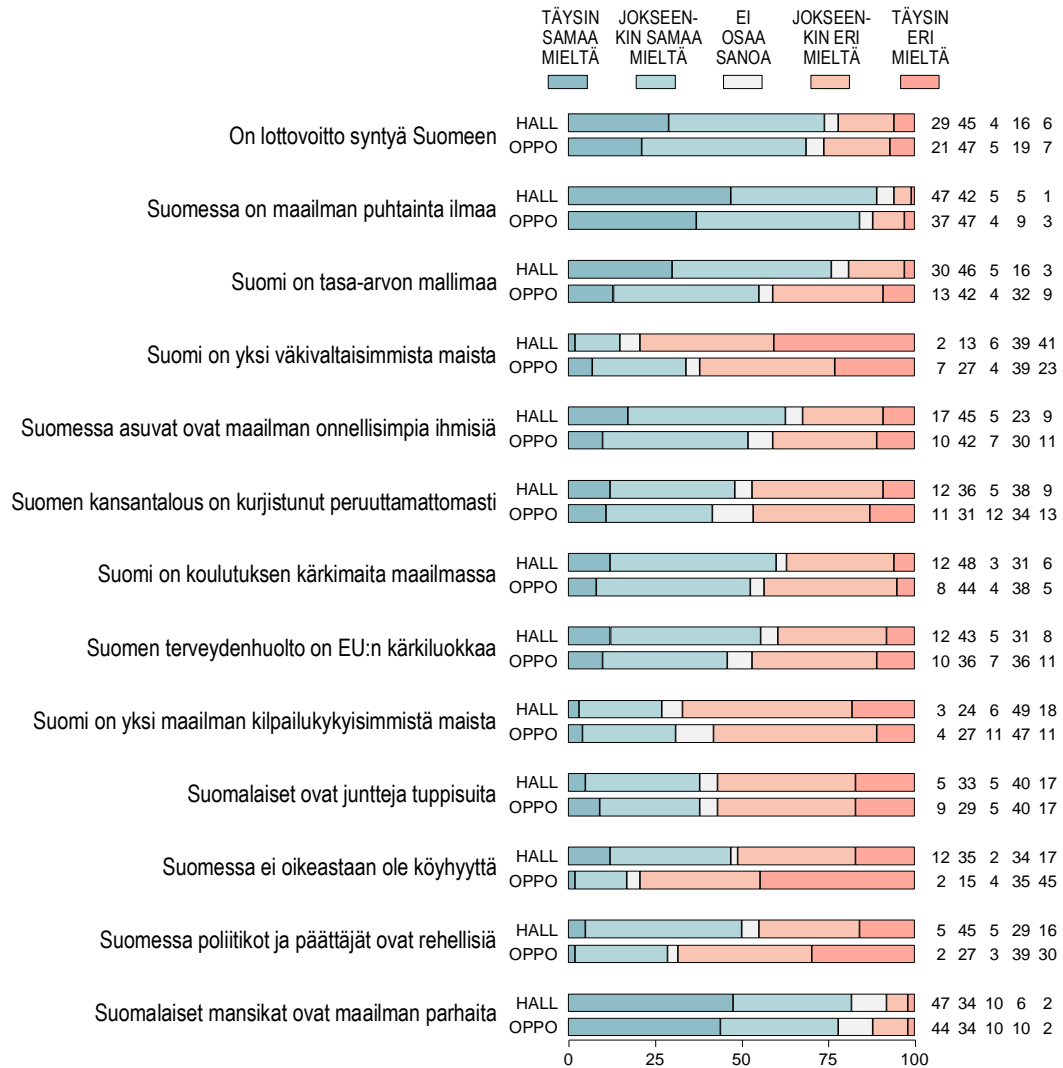

Kuvio 8s. SUHTAUTUMINEN SUOMEA JA SUOMALaisia LUONNEHTIVIIN VÄITTEISIIN: NAISET vs. MIEHET (%)

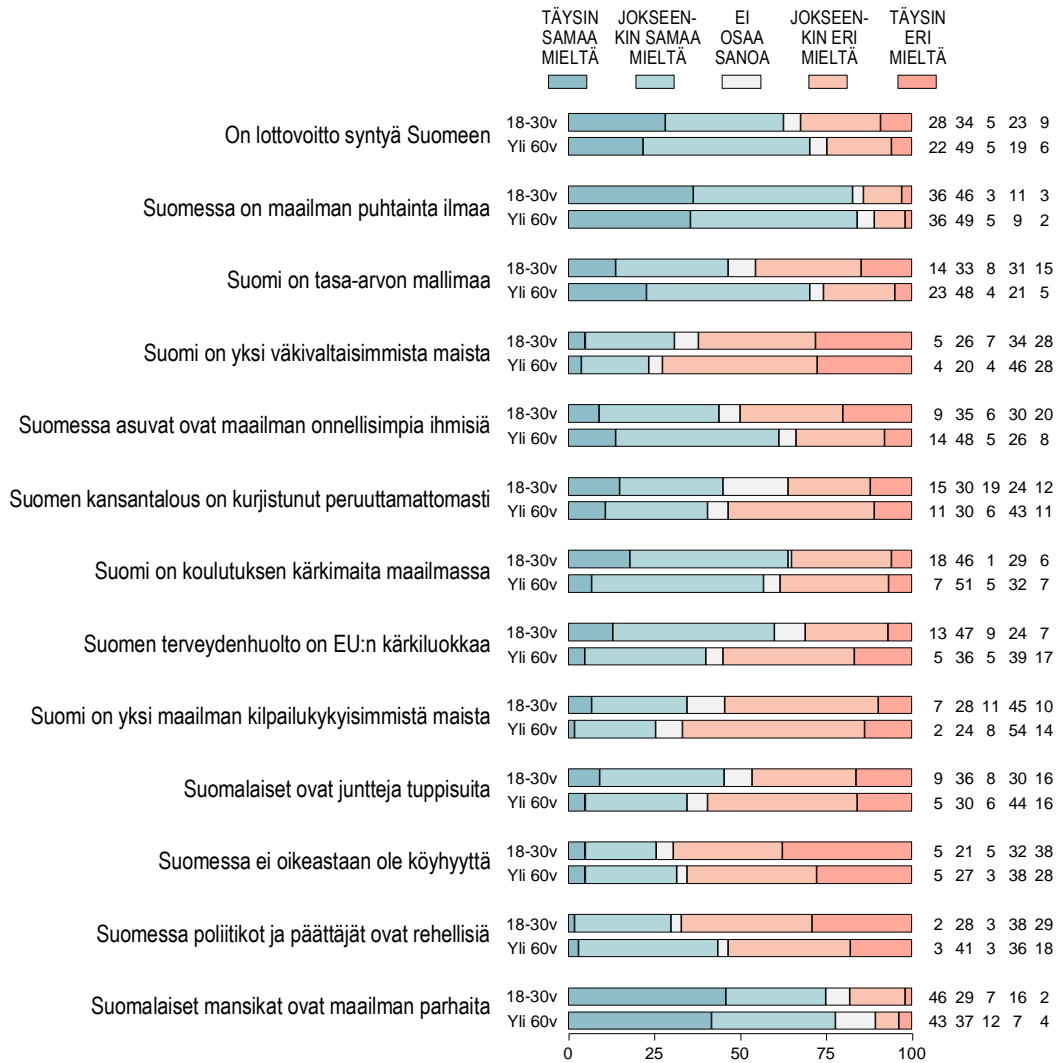
Kunnallissalan kehittämissäätiö 2024

Kuvio 8h. SUHTAUTUMINEN SUOMEA JA SUOMALaisia LUONNEHTIVIIN VÄITTEISIIN: HALLITUS-PUOLUEIDEN (HALL) vs. OPPOSITIOPUOLUEIDEN (OPPO) KANNATTAJAT (%).

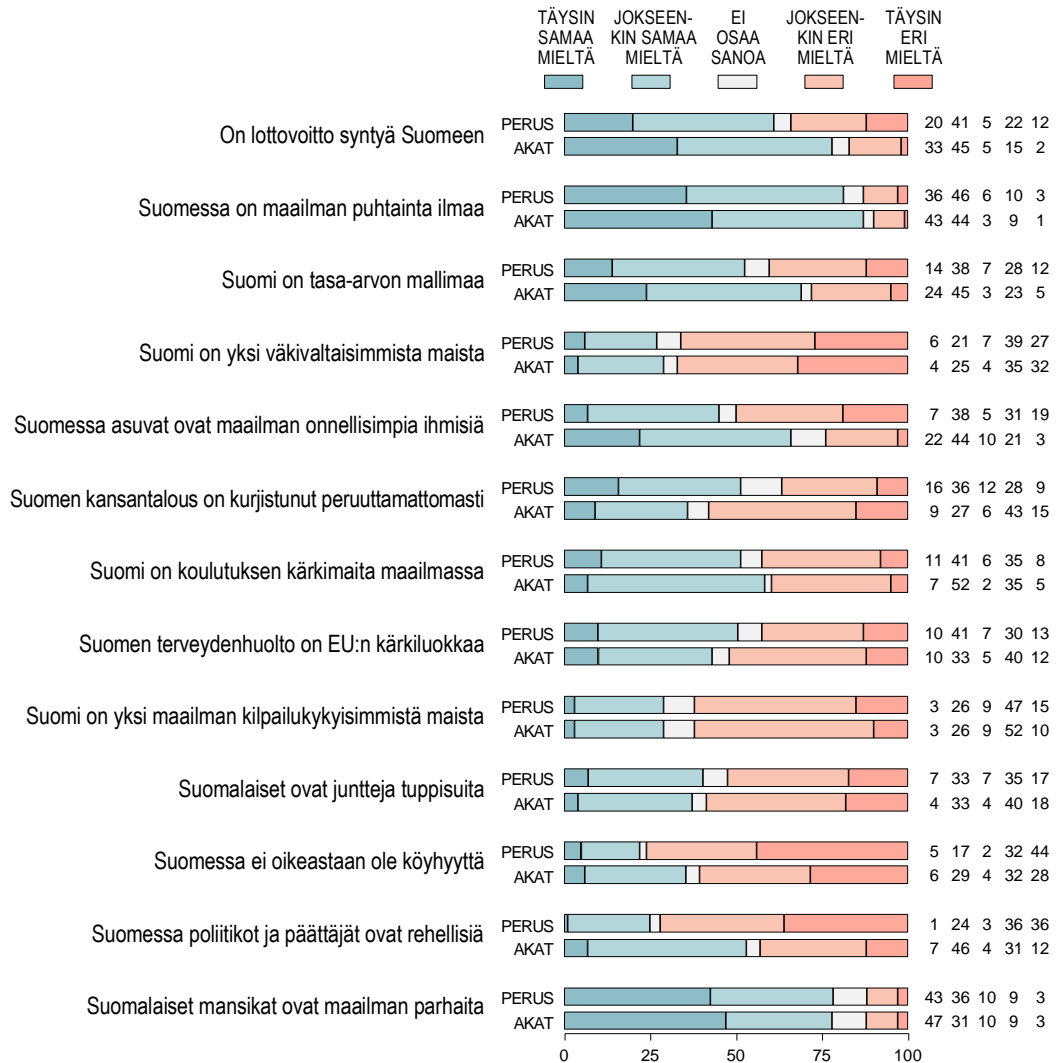
Kunnallissalan kehittämissäätiö 2024

Kuvio 8ii. SUHTAUTUMINEN SUOMEA JA SUOMALaisia LUONNEHTIVIIN VÄITTEISIIN: 18-30 -VUOTIAAT vs. YLI 60-VUOTIAAT (%).

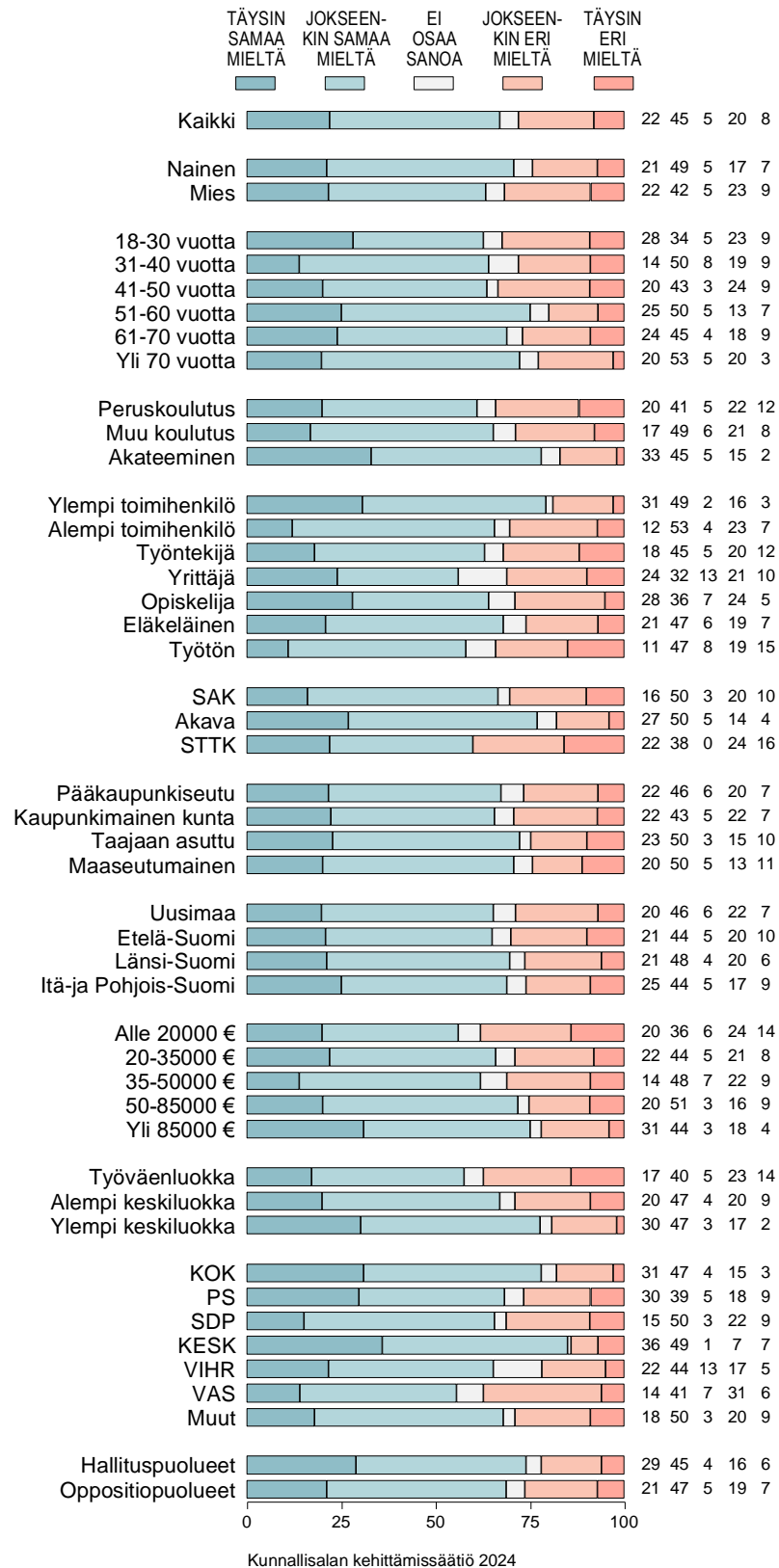
Kunnallissalan kehittämissäätiö 2024

Kuvio 8k. SUHTAUTUMINEN SUOMEA JA SUOMALaisia LUONNEHTIVIIN VÄITTEISIIN: PERUSKOULUTUS vs. AKATEEMINEN KOULUTUS (%).

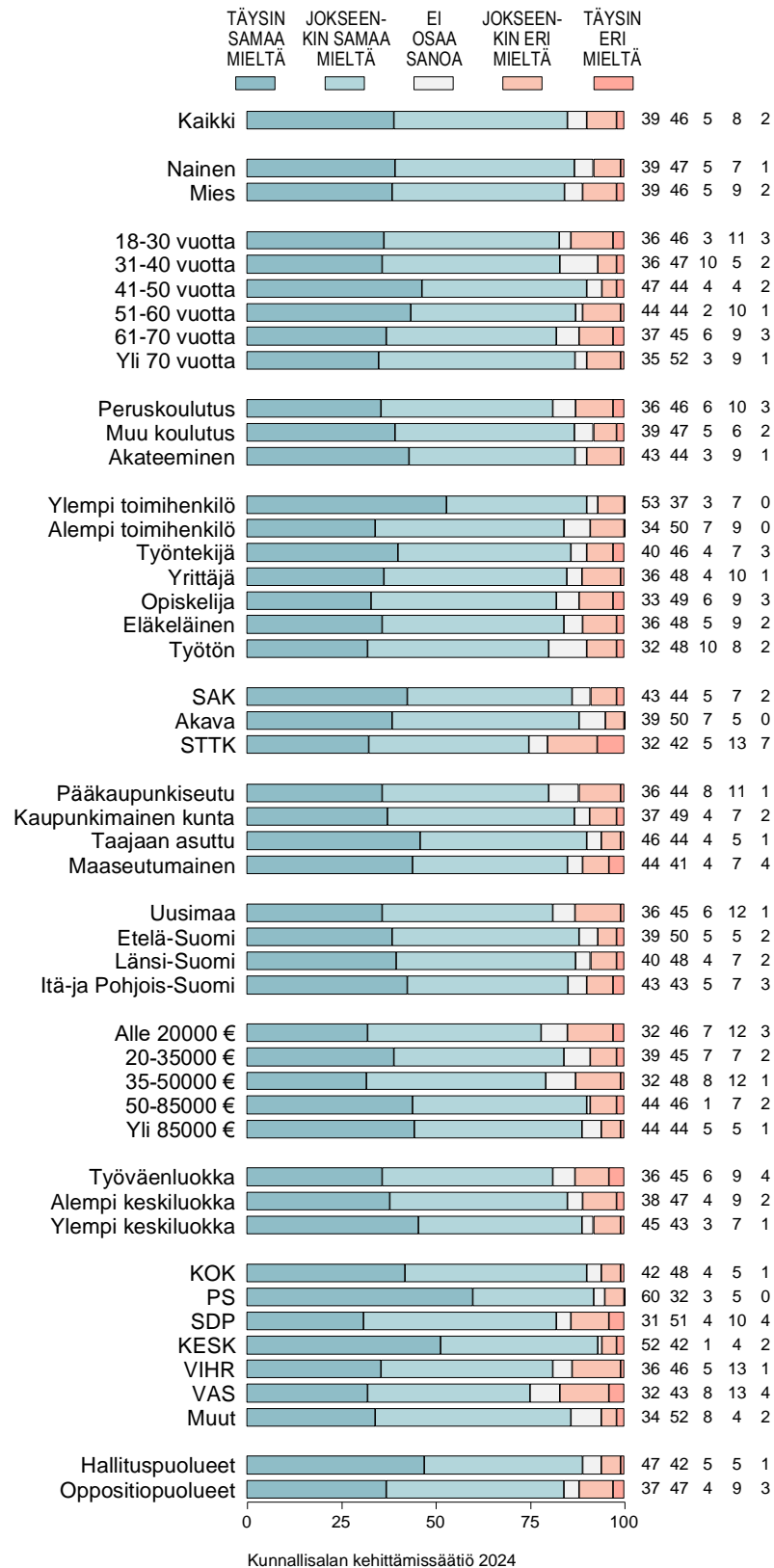
Kunnallissalan kehittämissäätiö 2024

Kuvio 8-1. "On lottovoitto syntyä Suomeen" (%).

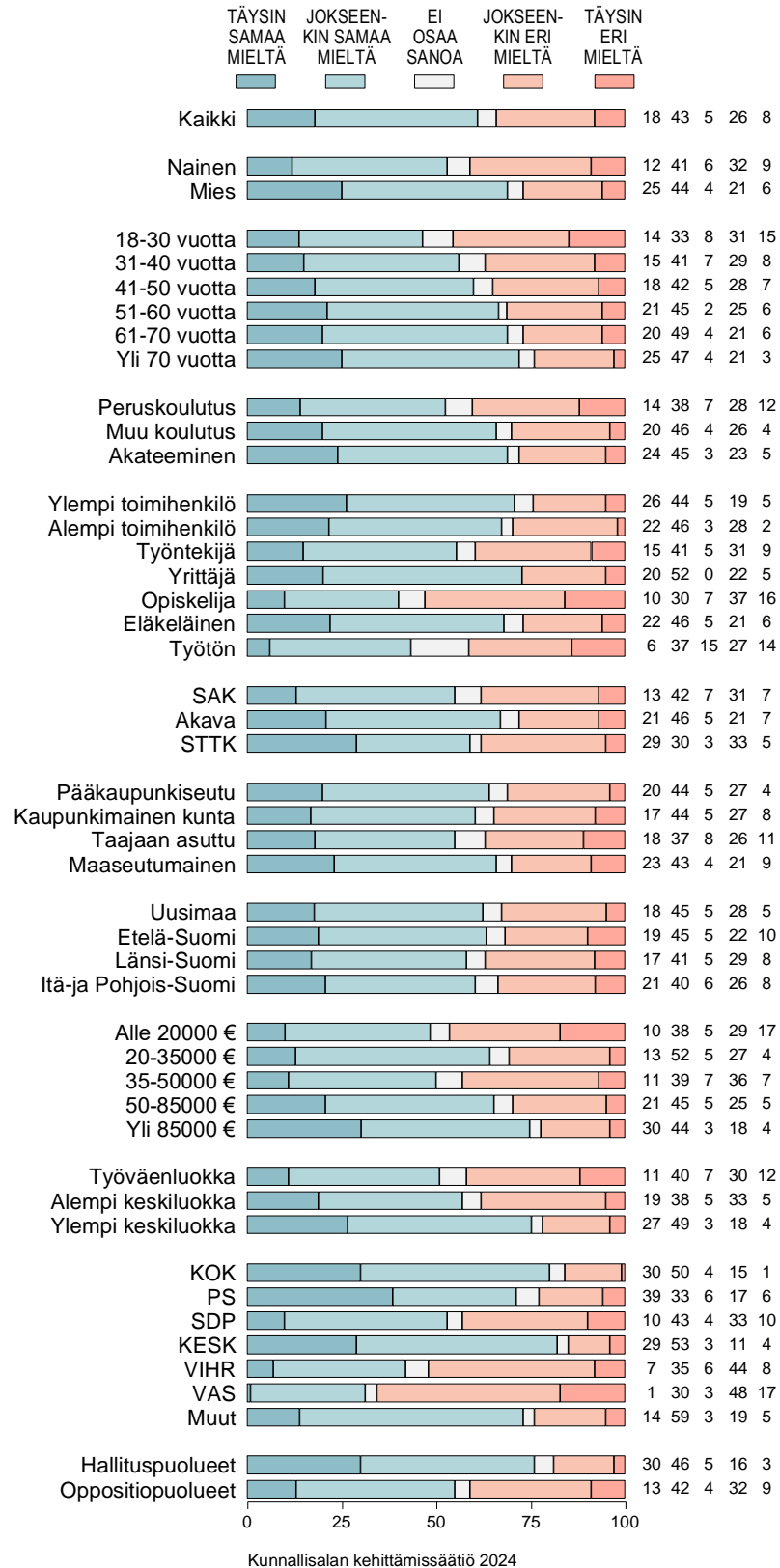

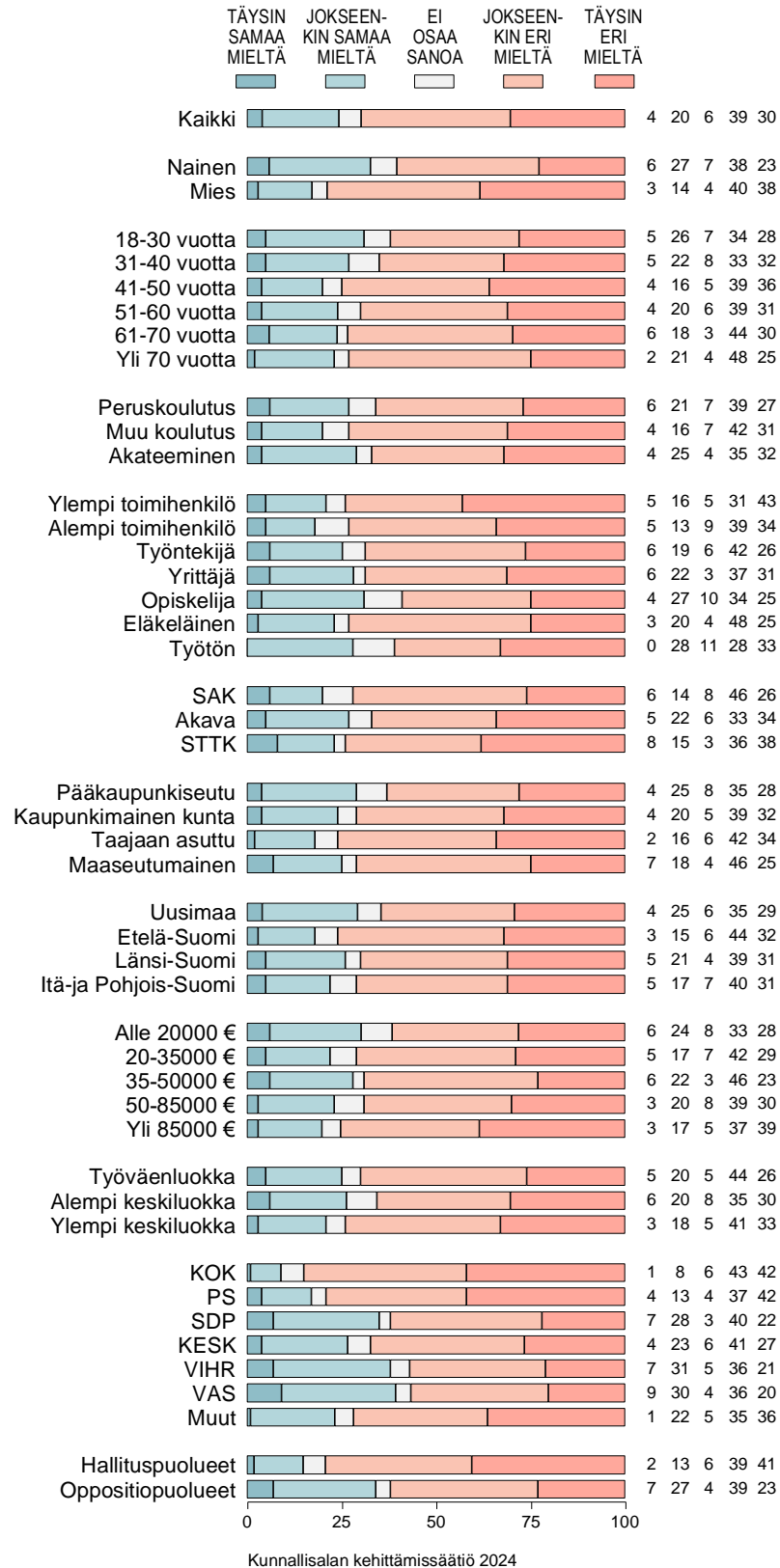
Kuvio 8-2. "Suomessa on maailman puhtainta ilmaa" (%).

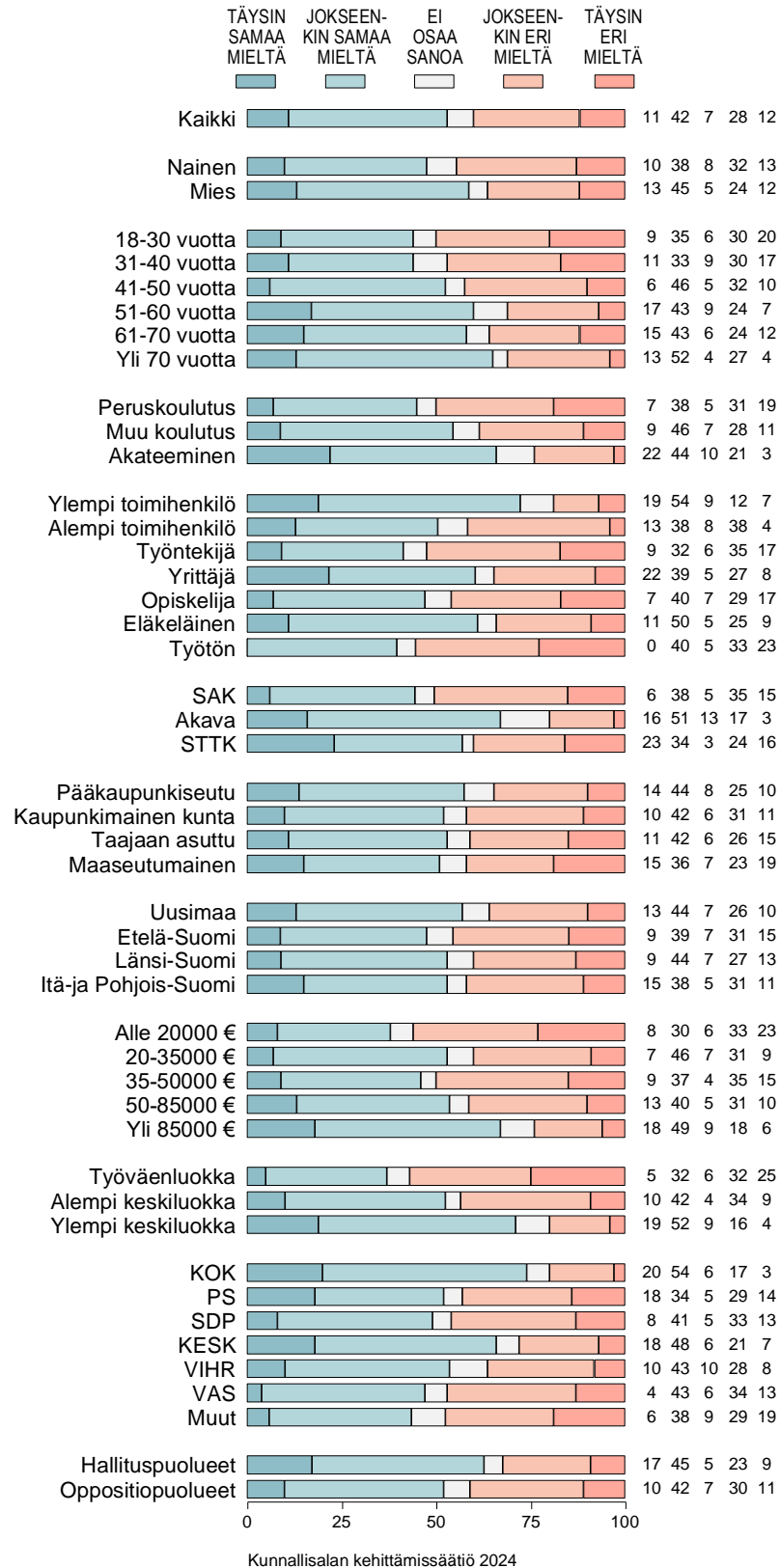
Kuvio 8-3. "Suomi on tasa-arvon mallimaa" (%).

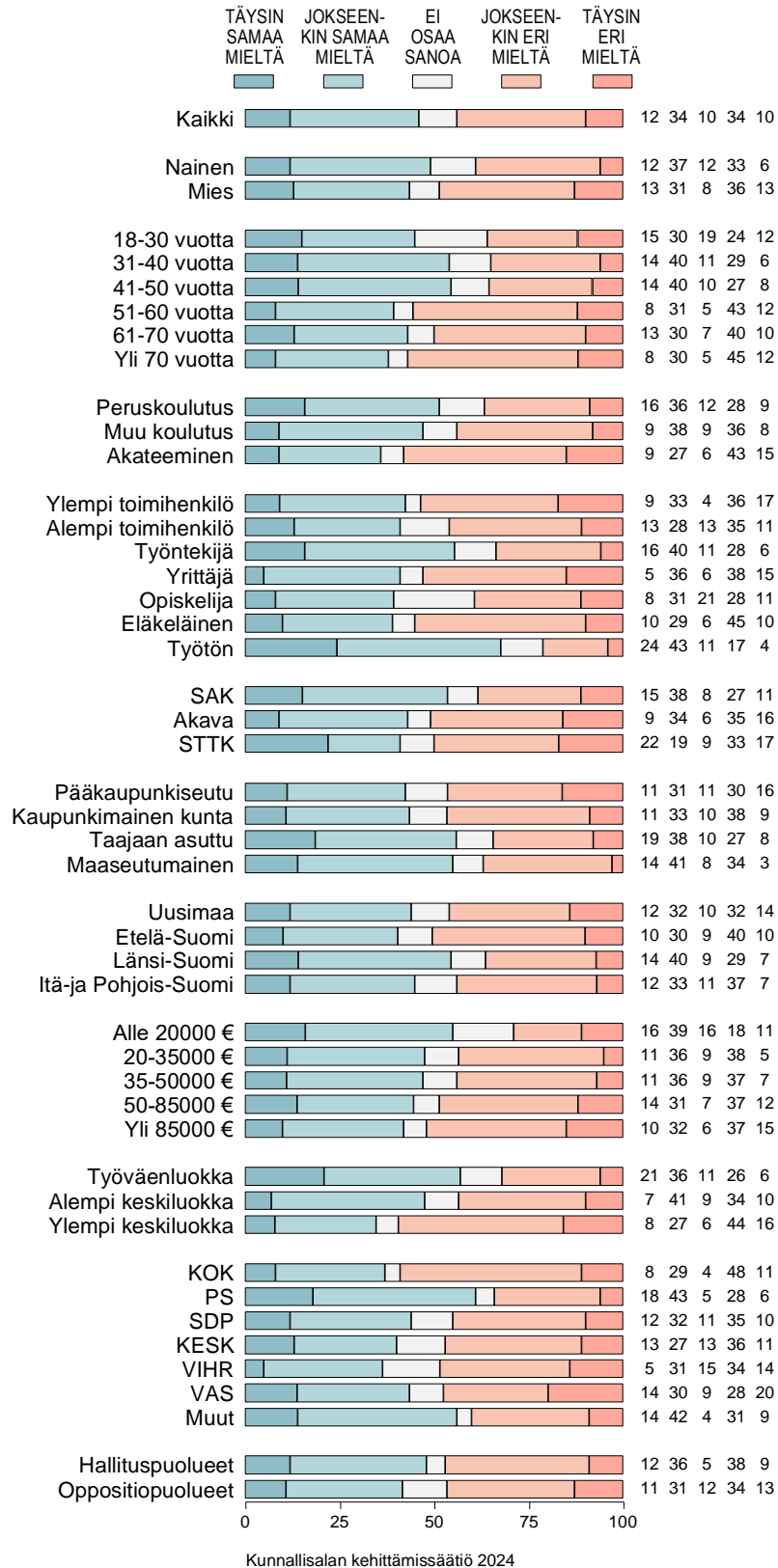
Kuvio 8-4. "Suomi on yksi väkivaltaisimmista maista" (%).

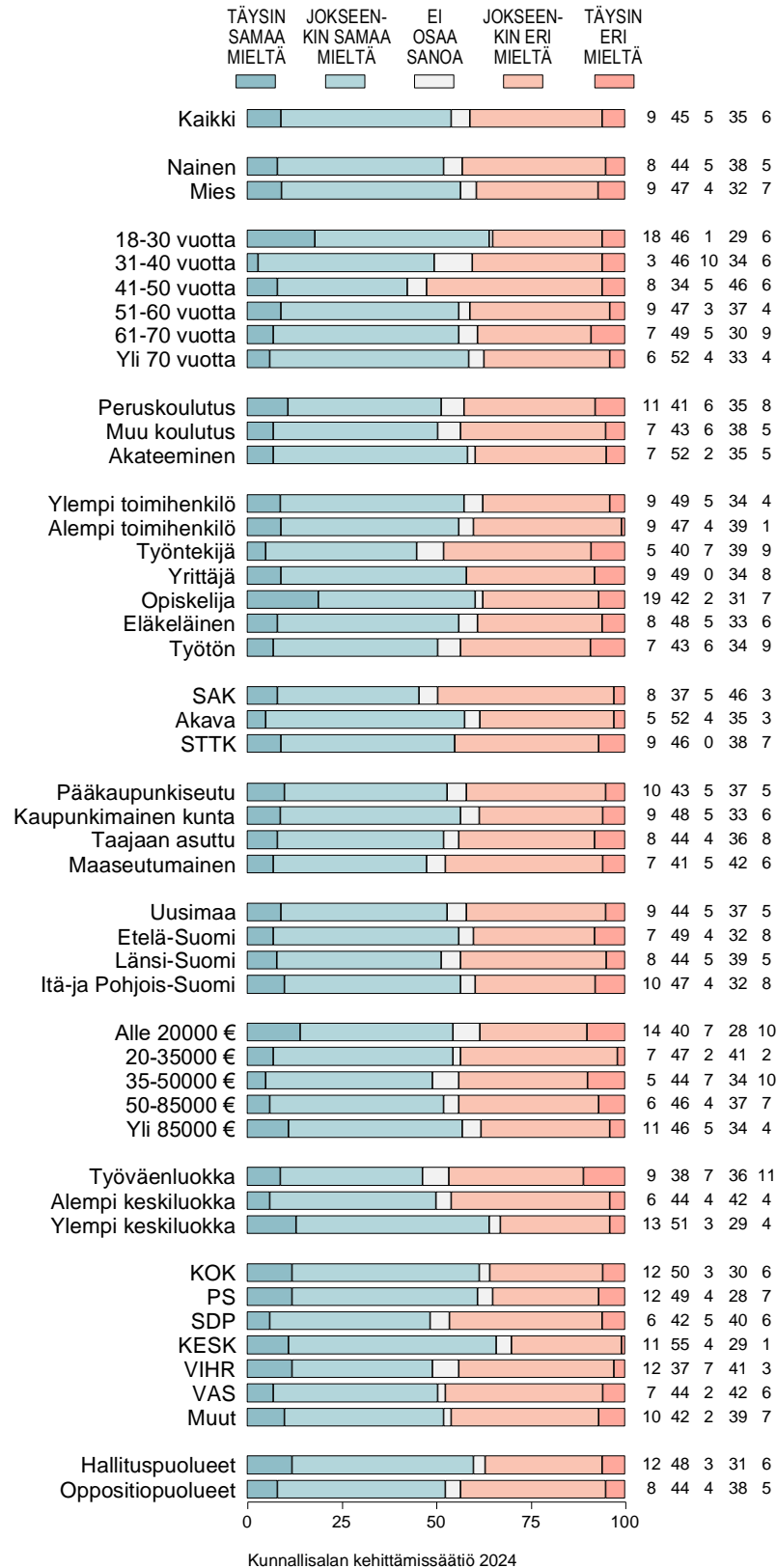
Kuvio 8-5. "Suomessa asuvat ovat maailman onnellisimpia ihmisiä" (%).

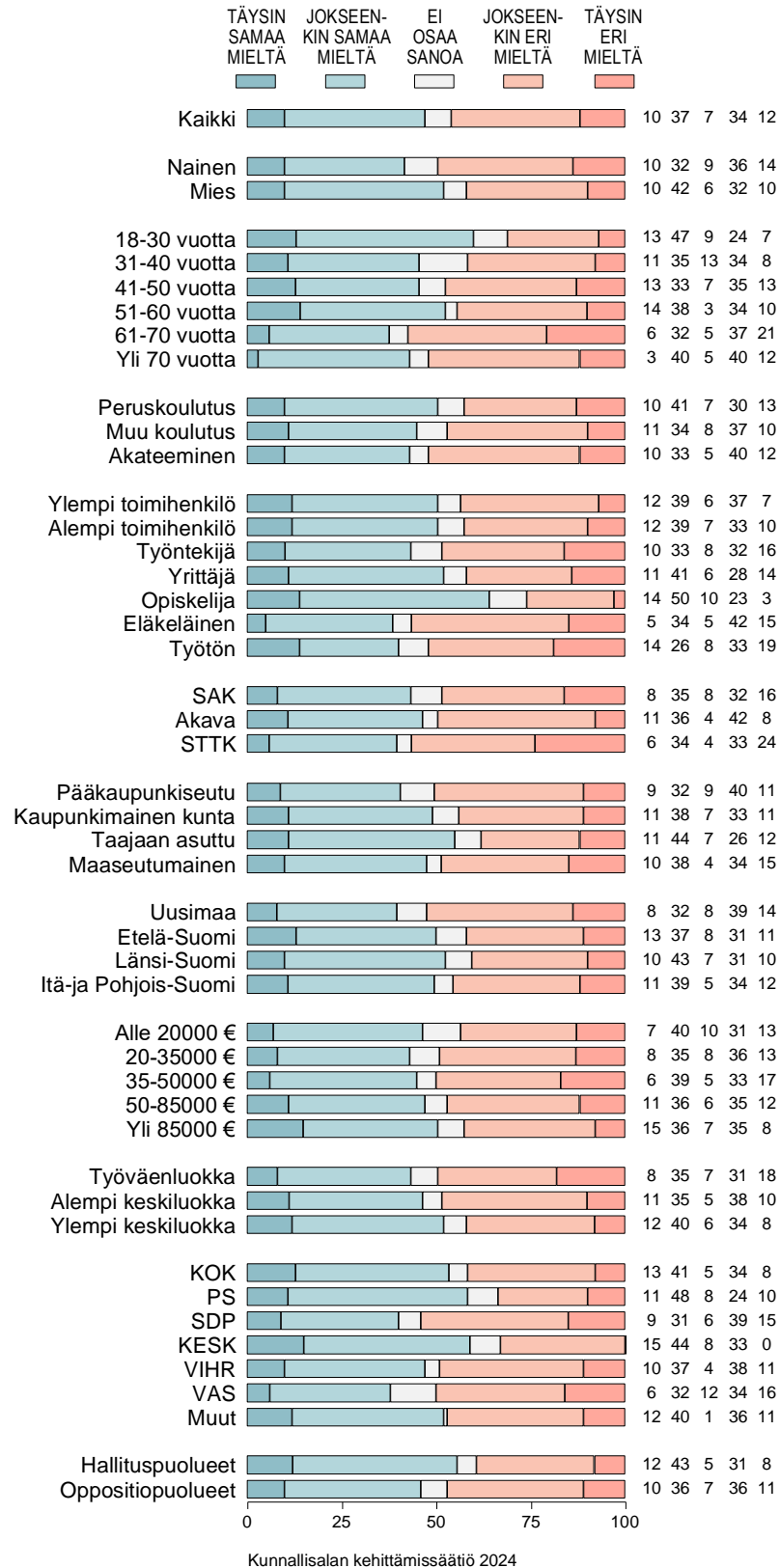
Kuvio 8-6. "Suomen kansantalous on kurjistunut peruuttamattomasti" (%).

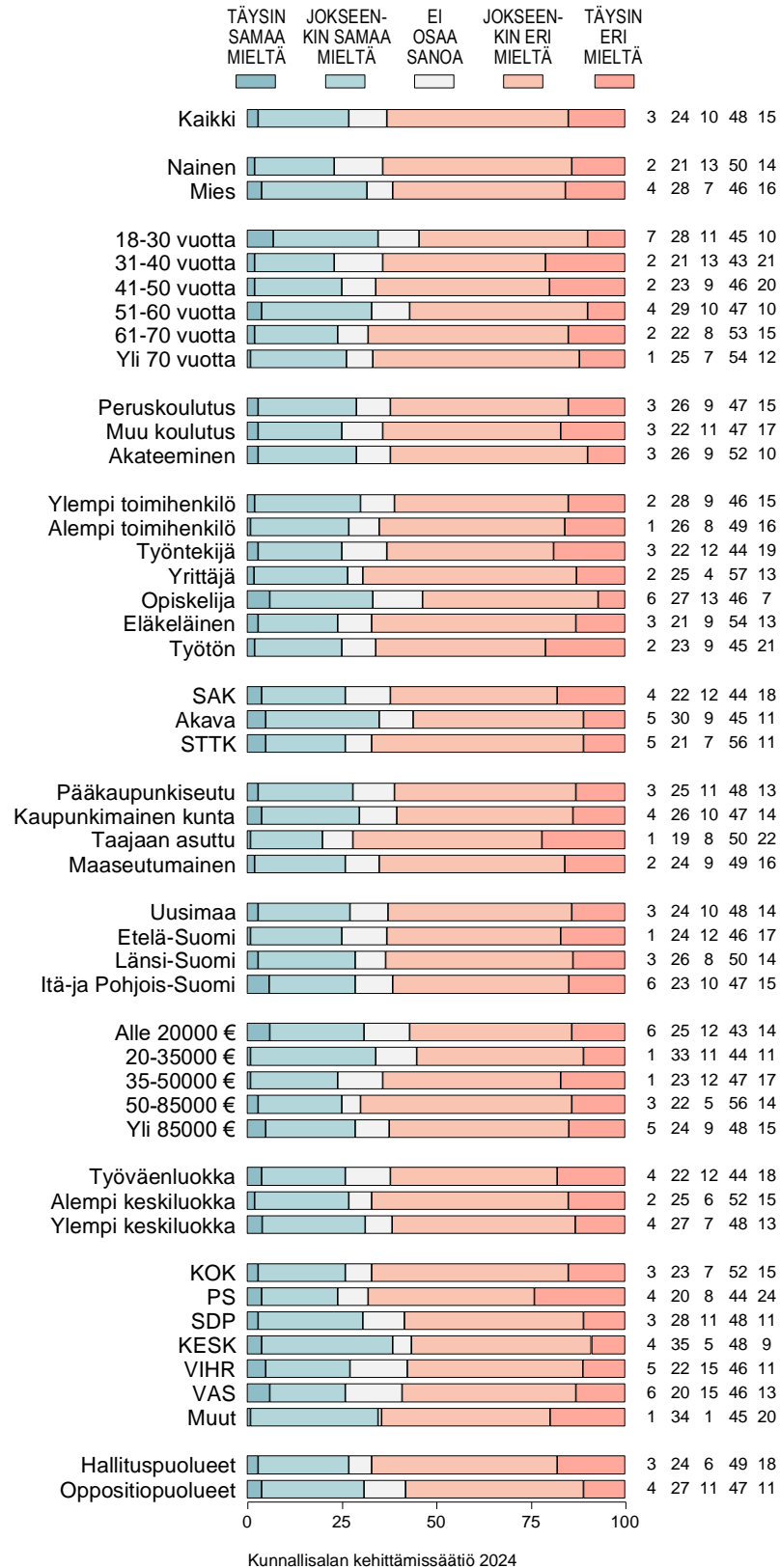
Kuvio 8-Z. "Suomi on koulutuksen kärkimaita maailmassa" (%).

Kuvio 8-8. "Suomen terveydenhuolto on EU:n kärkiluokkaa" (%).

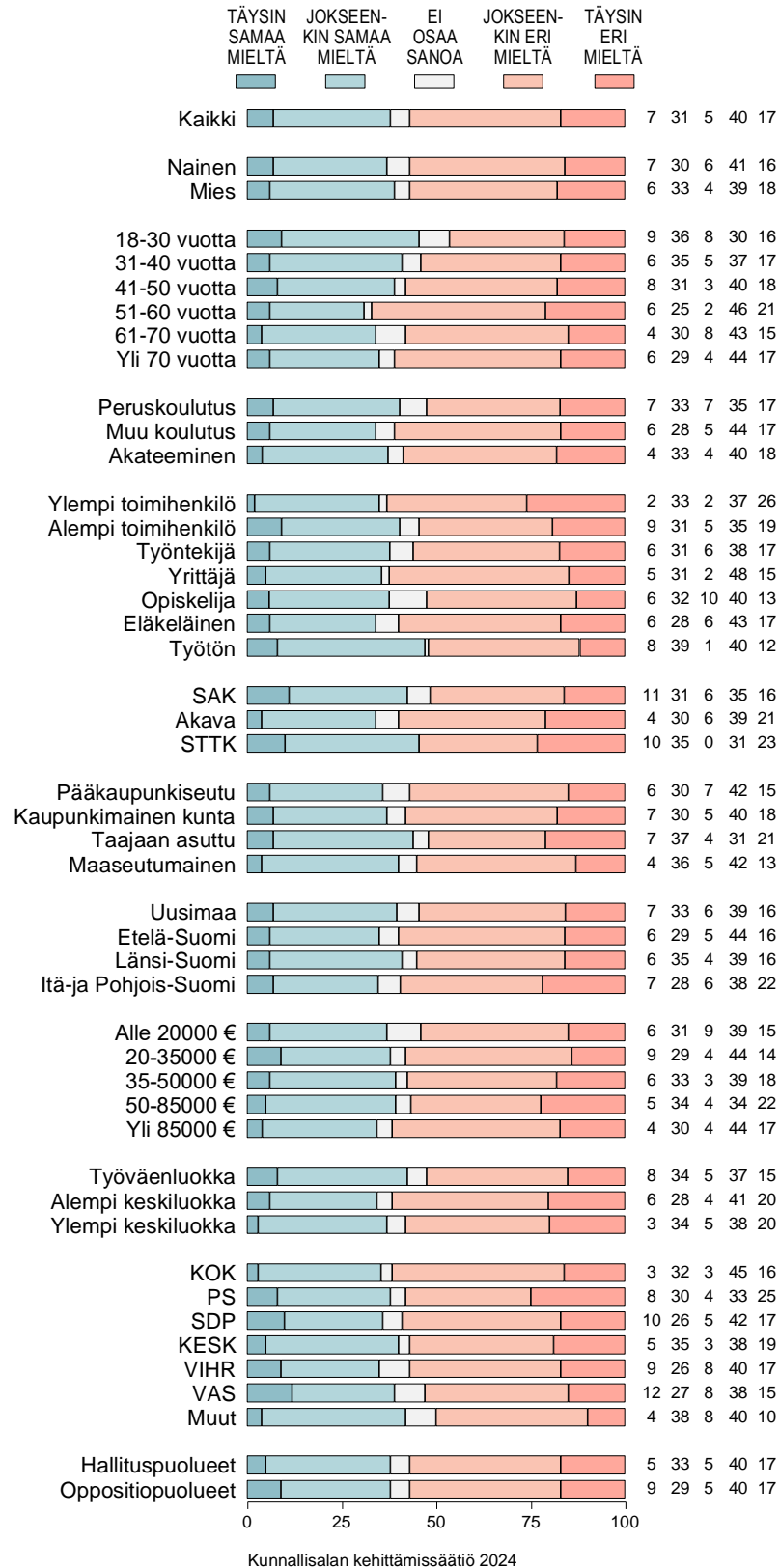

Kuvio 8-9. "Suomi on yksi maailman kilpailukykyisimmistä maista" (%).

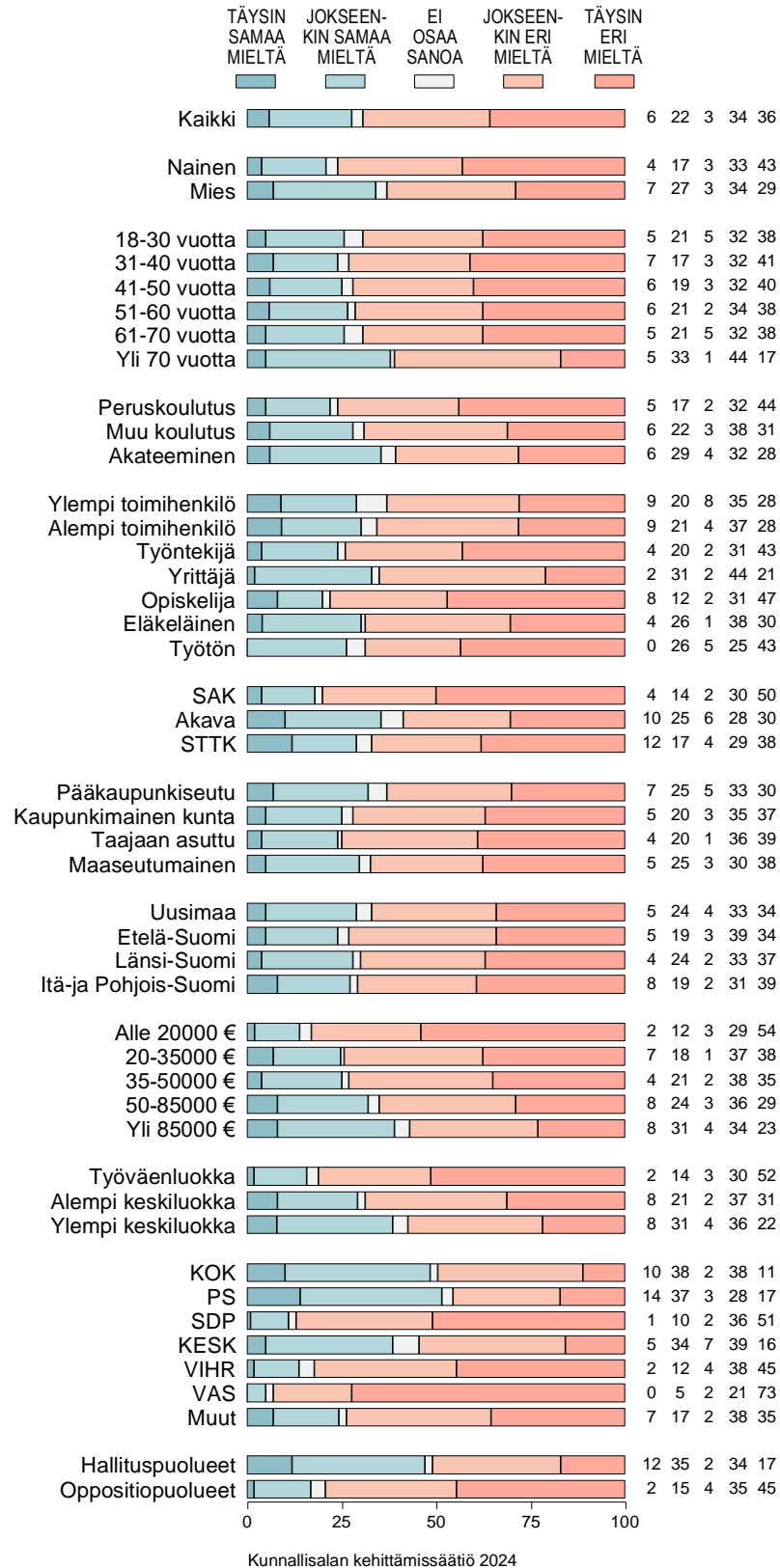

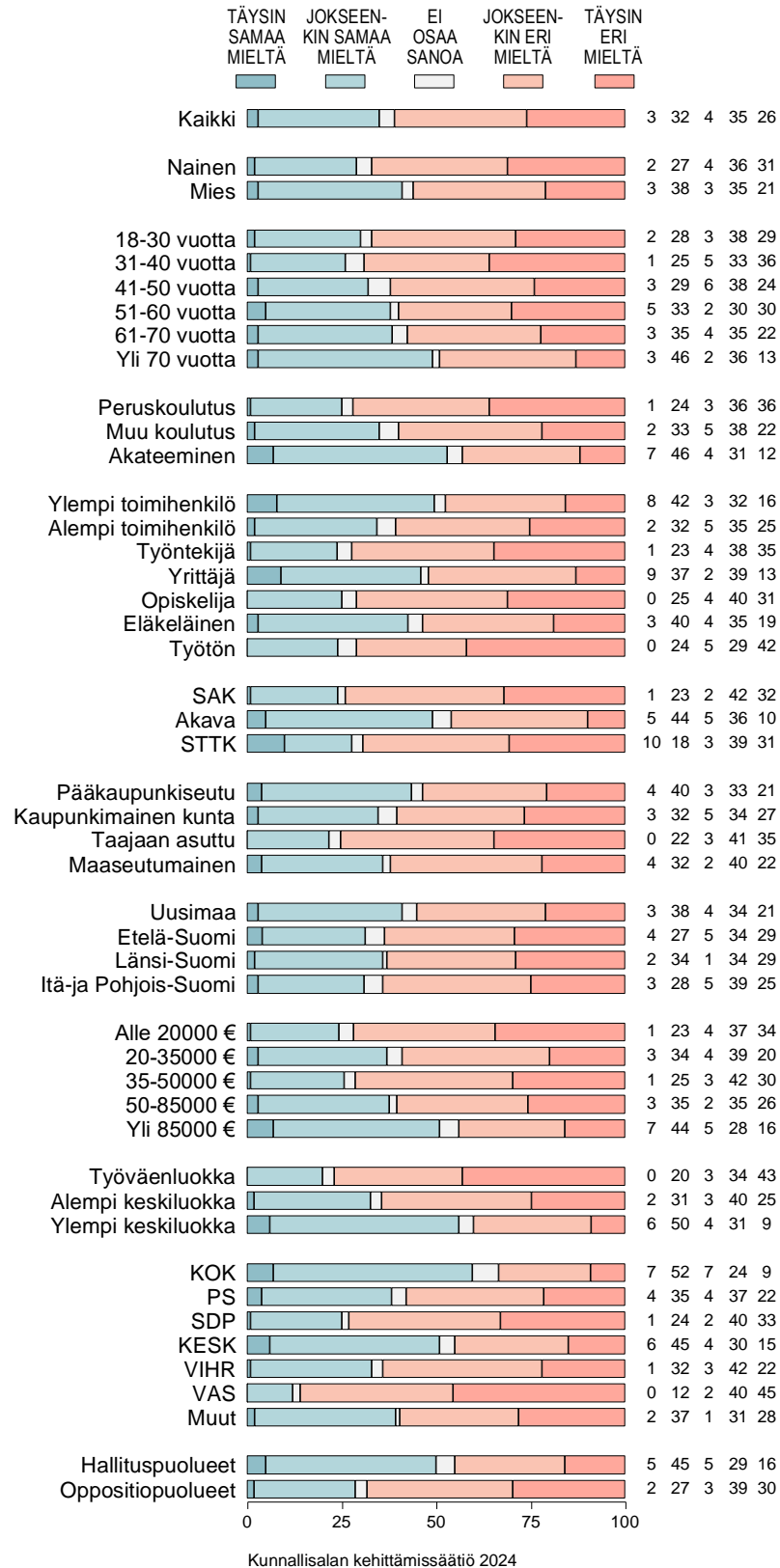
Kuvio 8-10. "Suomalaiset ovat juntteja tuppisuita" (%).

Kuvio 8-11. "Suomessa ei oikeastaan ole köyhyyttä" (%).

Kuvio 8-12. "Suomessa poliitikot ja päättäjät ovat rehellisiä" (%).

Kuvio 8-13. "Suomalaiset mansikat ovat maailman parhaita" (%).

